T.C.
UYUŞMAZLIK MAHKEMESİ

ESAS NO : 2020 / 498
KARAR NO : 2020 / 496
KARAR TR : 28.9.2020

ÖZET : Davacı İdarenin, Müflis Asya Katılım Bankası nezdinde bulunduğu ileri sürülen kamu alacağının iflas masasına kaydı için yaptığı başvurunun, İflas İdaresi tarafından reddedildiğinden bahisle; alacağın iflas masasına kaydına ve kabulüne karar verilmesi istemiyle açılan davanın, ADLİ YARGI YERİNDE görülmesi gerektiği hk.

K A R A R

Davacı : T.C. Gümrük ve Ticaret Bakanlığı, Batı Akdeniz Gümrük ve Ticaret Bölge Müdürlüğü, Antalya Gümrük Müdürlüğü
Vekili : Av. V. Y.
Davalı : Müflis Asya Katılım Bankası A.Ş. İflas İdaresi
Vekilleri : Av. V. A. A., Av.Z. S.K.

O L A Y : Davacı vekili dilekçesinde; Ekonomi Bakanlığınca, A. A.Tekstil San.ve Tic. A.Ş. firması adına düzenlenen 22.06.2011 tarihli, 101741 sayılı Yatırım Teşvik Belgesi kapsamında bağlantıları Antalya Gümrük Müdürlüğü'nde işlem gören 08.07.2011 tarihli, 11070100IM002091 sayılı Serbest Dolaşıma Giriş Beyannamesi kapsamı eşyaların ithalatı kapsamında sağlanan destek unsurlarının (gümrük vergilerinin) 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanun kapsamında geri alınmasını teminen, 3065 sayılı Katma Değer Vergisi Kanunu'nun 48'inci maddesi, 4458 sayılı Gümrük Kanunu'nun 197'nci maddesi ve Gümrük Genel Tebliğinin 12'nci maddesinin 3/a fikrası hükümleri uyarınca 04/09/2015 tarihli, 15ET07010055 sayılı Ek Tahakkuk Kararının tanzim edildiğini ve 14/09/2015 tarihinde usulüne uygun olarak tebliğ edildiğini; ek tahakkuk kararı muhteviyatı kamu alacağının ödeme süresi içerisinde ödenmemesi ve bu tahakkuk kararına karşı 4458 sayılı Gümrük Kanunu'nun 242'nci maddesi hükmü kapsamında idari itiraz yoluna başvurulmaması üzerine kesinleşen kamu alacağının tahsilini teminen, idarelerince, Gümrük Kanunu'nun 201'inci maddesi hükmü delaletiyle 6183 sayılı Kanunun 55'nci madde hükmüne istinaden 20/11/2015 tarihli, 11826007 sayılı ödeme emri düzenlendiğini ve yükümlü firmaya 01/12/2015 tarihinde usulüne uygun olarak tebliğ edildiğini; söz konusu ödeme emrine karşı iptal davası açılmaması ve kamu alacağının vadesinde ödenmemesi üzerine, idarelerince, 14/12/2015 tarihli, 12399500 sayılı haciz varakası düzenlendiğini; yükümlü firma hakkında Bankalar, Tapu ve Kadastro Bölge Müdürlükleri ve Trafik Tescil Şube Müdürlükleri nezdinde yapılan malvarlığı araştırması sonucunda anılan kurum ve kuruluşlardan cevaben alınan yazılarda yükümlü firmanın hacze kabil malvarlığının bulunmadığının anlaşıldığını, yükümlü firma hakkında Antalya 9. İcra ve İflas Müdürlüğünden alınan 04/04/2016 tarihli, 2016/1 İflas sayılı müzekkerede, özetle; "Antalya Ticaret Sicil Memurluğu'nun 65889 sicil numarasında kayıtlı Anteks Antalya Tekstil Sanayi ve Ticaret A.Ş.'nin (V.D. 0700324879) Antalya 2. Asliye Ticaret Mahkemesi'nin Dosya No: 2014/1231 Esas sayılı dosyasında görülen yargılama kapsamında iflasına karar verildiğini, idarelerince yapılan araştırma sonucunda; Maliye Bakanlığı Mersin Gümrük Saymanlığı Müdürlüğünde müflis Asya Katılım Bankası A.Ş. tarafından yükümlü Anteks Antalya Tekstil San. ve Tic. A.Ş. firması adına düzenlenen 15/05/2012 tarihli, Seri No: 753911 numaralı, 250.000,00 Avro (İki yüz elli bin Avro) tutarında kesin ve süresiz götürü teminat mektubunun bulunduğunu, Müflis Asya Katılım Bankası A.Ş.'nin iflas tasfiye işlemlerine ilişkin olarak Maliye Bakanlığı Muhasebat Genel Müdürlüğü'nden alınan 12/12/2017 tarihli, 26712 sayılı yazıda, özetle; " Müflis Asya Katılım Bankası A.Ş.'nin iflasına karar verildiği, Müflis Bankanın iflas tasfiye işlemlerine İstanbul 1. İflas Müdürlüğü'nün 2017/14 iflas sayılı dosyası üzerinden başlanmış olduğu, iflas tasfiyesinin Bankacılık Kanunu'nun 106 ncı maddesi ile 2004 sayılı icra İflas Kanunu hükümleri kapsamında yapılacağı, bu kapsamda alacak başvuru kayıtları için İstanbul 1. İflas Müdürlüğü'nün 2017/14 İflas sayılı dosyasına başvuru yapılması gerektiği bildirilmesi, üzerine; idarelerinin 05/01/2018 tarihli, 30985315 sayılı yazısı ile yükümlü A. A. Tekstil San.ve Tic. A.Ş. adına işlem gören 08.07.2011 tarihli, 11070100IM002091 sayılı Serbest Dolaşıma Giriş Beyannamesi muhteviyatı eşyaların ithalatı kapsamında sağlanan gümrük vergilerinin (194.165,49 TL) faizi ile birlikte alacak kaydı yapılması hususunda istemde bulunulduğunu; davalı Müflis Asya Katılım Bankası A. Ş. İflas İdaresi'nden alınan ve Bakanlığa 13/06/2018 tarihinde tebliğ olunan 28/05/2018 tarihli, Dosya No: 2017/14 sayılı karar ile alacak kaydı istemlerinin herhangi bir gerekçe olmadan tamamının (194.165,49 TL ve gecikme zammı ile faizinin) reddine karar verildiğini ifade ederek; fazlaya ilişkin hakları saklı kalmak kaydıyla; davalarının kabulü ile, İstanbul 1. İflas Müdürlüğü'nün İcra ve İflas Kanunu'nun amir hükümlerine aykırı 28/05/2018 tarihli, Dosya No: 2017/14 İflas, Alacak Kayıt No: 1755 sayılı ret kararının kaldırılmasına, idarelerinin 194.165,49 TL (gecikme zammı, gecikme faizi ve yasal faiz hariç) kamu alacağının iflas masasına kaydına ve kabulüne karar verilmesi istemiyle adli yargı yerinde dava açmıştır.

İSTANBUL 1.ASLİYE TİCARET MAHKEMESİ: 25.2.2019 gün ve E:2018/982, K:2019/158 sayı ile, "(…) Dava, İİK. 235. maddeye dayalı olarak açılan kayıt kabul davasıdır.

(…)

Asya Katılım Bankası A.Ş'nin BDDK'nın ve Fon Kurulunun 29/05/2015 tarihli kararları doğrultusunda fona

devredildiği, 27/07/2016 tarihli BDDK kararı ile, 5411 sayılı yasanın 107. maddesi uyarınca faaliyet izninin kaldırıldığı ve bu kararın 23/07/2016 tarihli Resmi Gazetede yayınlandığı daha sonra Fon Kurulunun 22/12/2016 tarihli kararıyla 5411 sayılı 106/3 maddesi uyarınca bankanın doğrudan iflasının mahkemeden talep edilmesine karar verildiği ve mahkememizin 2017/41 Esasında kayıtlı olan dosya üzerinden 16/11/2017 tarihli 2017/942 K. sayılı kararla Asya Katılım Bankası A.Ş'nin iflasına kadar verildiği anlaşılmıştır.

5411 sayılı yasa hükümleri çerçevesinde iflasına karar verilen bankanın iflas tasfiyesinin TMSF tarafından gerçekleştirilmesi gerekmektedir.

5411 sayılı yasanın 106/5. maddesinde "Fon bu kanunun uygulanması ile sınırlı olmak üzere 2004 sayılı icra iflas kanununun 166 inci, 218 inci, 219 uncu, 223 üncü, 234 üncü, 236 ıncı, 249 uncu, 251 inci, 254 üncü maddelerindeki yetki ve görevler hariç olmak üzere iflas dairesi, alacaklılar toplantısı iflas idaresi görev ve yetkilerine sahip olarak bankayı tasfiye eder." şeklinde düzenleme bulunmaktadır. Bunun dışında bankacılık yasası uyarınca iflasına karar verilen bankaların, iflas ve tasfiyesine ilişkin usul ve esasları düzenleyen yönetmelik bulunmaktadır. Faaliyet İzni Kaldırılan Bankalardaki Sigortalı Mevduat ve Sigortalı Katılım Fonunun Ödenmesi İle Bu Bankaların İflas ve Tasfiyesine İlişkin Usul ve Esaslar Hakkındaki Yönetmeliğin 4. bölümünün, "iflas yoluyla tasfiye" başlığını taşıdığı ve 13. maddesinde, fonun iflas talebinin düzenlendiği, yönetmeliğin 14. maddesinde ise, 5411 sayılı yasasın 106/5 maddesindeki düzenlemeye paralel bir düzenleme yapıldığı görülmektedir. Anılan yönetmeliğin 14/1 maddesinde " 5411 sayılı kanunun 106. maddesi ile fona verilen 09/06/1932 tarihli 2004 sayılı icra iflas kanunun 166'ıncı, 218'inci, 219'uncu, 223'üncü, 234'üncü, 236'ıncı, 249'uncu, 25l'inci ve 254'üncü maddeleri dışında kalan iflas dairesi, alacaklılar toplantısı ve iflas idaresi görev ve yetkileri, Fon adına Tasfiye Daire Başkanlığınca yerine getirilir. Tasfiye daire Başkanlığının iflas idare memurlarının seçilmesinden sonraki görev ve yetkisi, iflas dairesi ve alacaklılar toplantısı yetki ve göreviyle sınırlıdır.

2) Fon Kurulu, Fonun alacaklılar toplantısı yetkisi kapsamında Tasfiye Daire Başkanlığının önerisi ile iflas idare memurlarının kısmen veya tamamen görevden almaya ve bunların yerine seçilecek adayları belirlemeye yetkilidir." denilmiştir.

Aynı yönetmeliğin 16/1 maddesinde "Banka hakkında iflas kararı verilmesi halinde, ilgili mahkemenin iflas kararını bildirmesini takiben Fon, 5411 sayılı yasanın 106. maddesi uyarınca 2004 sayılı kanun hükümleri gereğince işlem yapmak ve koordinasyonu sağlamak amacıyla tasfiye işlemlerine başlandığı hususunu İflas Müdürlüğüne bildirir. İflas Müdürlüğünden bu kapsamda yapılacak işlemler hakkında bilgi verilmesini talep eder.

2) Bankanın iflas tasfiyesinin başladığı 2004 sayılı kanun uyarınca iflas müdürlüğü tarafından yapılacak ilandan ayrık olarak Tasfiye Daire Başkanlığı tarafından ulusal çapta yayın yapan, en yüksek tirajlı beş gazetenin ikisinde ilan edilir. İlanda, iflas tasfiye işlemlerinin başladığı ve tasfiyenin 5411 sayılı kanun ve 2004 sayılı kanun hükümleri uyarınca fon tarafından yapılacağı hususları da yer alır." şeklinde düzenleme bulunmaktadır. Ayrıca 19. maddede tasfiye şeklinin belirlenmesi, 20. maddede iflas idaresinin seçimi ve alacaklılar toplantısı, 21. maddede iflas idaresinin görevleri belirtilmiştir.

Mahkememizin 2017/41 E. sayılı dosyasında 16/11/2017 tarihinde 5411 sayılı yasanın 106. maddesi uyarınca Asya Katılım Bankası A.Ş'nin iflasına karar verilmiş ve iflas tasfiyesinin yürütüleceği Fona bildirimde bulunulmuştur.

TMSF Fon Kurulunun 17/11/2017 tarihli 2017/289 sayılı kararı ile, "5411 sayılı yasanın 106. maddesi ile bankaların iflas ve tasfiyesine ilişkin yönetmeliğin 20. maddesi gereğince iflas tasfiyesinin yürütülmesi bakımından iflas idare memuru adaylarının isimlerinin yazılarak isimlerinin belirlendiği, İİK. 218. maddesi uyarınca bankanın iflas tasfiyesinin adi şekilde yapılmasına ve gerekli koordinasyonun sağlanmasıyla ilgili Hukuk İşleri Daire Başkanlığının yetkili kılınmasına, birinci alacaklılar toplantısı yerine kaim olmak üzere karar verildiğinin" belirtildiği görülmüştür. Bu kapsamda, fon tarafından belirlenen iflas idare memuru adayları İstanbul I. İflas Müdürlüğüne gönderilmiş ve anılan İflas Müdürlüğü tarafından İstanbul 15. icra Hukuk Hakimliğine sunulmuş, anılan mahkemece 2017/7-6 D.İş sayılı 24/11/2017 tarihli kararla gösterilen adaylardan M. T., S. K. ve H. K.'nu iflas idare memuru olarak seçilmelerine karar verilmiştir. Daha sonra iflas idare memura H. K.nun görevi kabul etmemesi nedeniyle İstanbul 8. İcra Hukuk Mahkemesinin 2018/5 D.İş sayılı 27/03/2018 tarihli kararıyla istifa eden iflas idare memuru yerine yine Fon tarafından bildirilen Av. Mehmet Nihat Arcagök'ün iflas idare memuru olarak tayin edildiği anlaşılmıştır.

Müflis Asya Katılım Bankası A.Ş'nin iflas tasfiyesinin 5411 sayılı yasanın 106/5 ve buna dayalı olarak çıkarılan yönetmelik çerçevesinde Fon tarafından yürütüldüğü açıktır. Fonun İflas idaresi görev ve yetkilerini haiz olarak iflas tasfiyesini yürüttüğü anlaşıldığına göre bu sıfatla fon tarafından atanan iflas idare memurları tarafından düzenlenen sıra cetvelinin de TMSF'nin bankacılık kanunu uyarınca tek yanlı olarak aldığı idari nitelikte bir işlem olduğu kabul edilmelidir. Her ne kadar bankacılık yasasında ve tasfiyeye ilişkin yönetmelikte, icra iflas kanununda iflas idaresinin haiz olduğu yetkilerin Fona ait olduğu anlaşılsa da, icra iflas kanunundan kaynaklanan yetkilerin fon tarafından kullanılmasının neticeye bir etkisinin olamayacağı, iflas idare memurlarının tamamının Fon tarafından önerilen adaylar arasından seçildiği, dolayısıyla iflas idaresinin Fon adına tasfiyeyi yürüttüğü görülmektedir. Fon, tüzel kişiliği haiz bir kamu kurumu olup icra iflas kanunundaki bir kısım hükümlere göre ve esasında bankacılık yasası ve iflas eden bankaların tasfiyesine ilişkin yönetmelik çerçevesinde oluşturduğu sıra cetvelinin idari işlem niteliğinde bulunduğu sonucuna varılmalıdır, iflas tasfiyesi fon tarafından yürütüldüğünden işbu davada hasmın TMSF olduğu ve davacı vekilince de, iflas idaresi sıfatıyla TMSF'nin davalı gösterildiği anlaşılmıştır. Buna göre davacının alacak kaydı için masaya başvurduğu ve bu alacağın Fon tarafından atanan iflas idare memurlarınca alınan kararla reddedildiği sıra cetvelinde yer almadığı anlaşılmakla idari nitelikte bulunan bu karara karşı davacının iddia ettiği şekilde müflis bankadan alacaklı olup olmadığı ve alacağı varsa sıra cetvelinde yer alıp almayacağı konusunda inceleme yapılarak karar verilmesi görevinin idari yargı görev alanında bulunduğu kanaatine varılmıştır.

Nitekim Yargıtay 23. Hukuk Dairesinin 2014/7272 E. , 2015/3936 K. sayılı 26/052015 tarihli, 2015/7876 E., 2016/650 K. 10/02/2016 tarihli VE 2015/4750 E. 2016/1217 K. 29/02/2016 tarihli kararları da bu doğrultudadır.

HMK 114. maddesinde, dava şartları sayılmış ve mahkemenin görevli olması hususu da dava şartı olduğu ifade

edilmiştir. HMK 115. maddesinde dava şartlarının, yargılamanın her aşamasında mahkemece resen gözetilmesi gerektiği açıklanmıştır. HMK 138. maddesinde ise dava şartlarıyla ilgili olarak duruşma açılmaksızın dosya üzerinden karar verilebileceği belirtilmiştir. Anılan düzenlemeler çerçevesinde işbu davaya bakma görevinin Adli yargıya ait olmayıp idari yargının görev alanında bulunduğu anlaşılmakla davanın dava şartı - görev yönünden usulden reddine karar verilmesi gerekmiş, aşağıdaki hüküm kurulmuştur.

HÜKÜM: Gerekçesi yukarıda açıklandığı üzere;

Davanın görev-yargı yolu-dava şartı yokluğundan usulden REDDİNE…" karar vermiş, istinaf yoluna başvurulması üzerine İstanbul Bölge Adliye Mahkemesi 17.Hukuk Dairesi; 14.1.2020 gün ve E:2019/1868, K:2020/68 sayı ile, "(…) İstanbul 1. Asliye Ticaret Mahkemesinin 2018/982 Esas, 2019/158 Karar ve 25/02/2019 tarihli kararı usul ve esas yönünden hukuka uygun bulunduğundan istinaf başvurularının 6100 sayılı Hukuk Muhakemeleri Kanunun 353/1- b/1 bendi gereğince REDDİNE, …" karar vermiş; temyiz yoluna gidilmesi üzerine Yargıtay 23.Hukuk Dairesince, 4.3.2020 gün ve E:2020/655, K:2020/1517 sayı ile, hükmün onanmasına karar verilmiş ve görevsizlik kararı kesinleşmiştir.

Davacı vekili bu kez aynı istemle idari yargı yerinde dava açmıştır.

İSTANBUL 5.İDARE MAHKEMESİ: 12.6.2020 gün ve E:2020/857 sayı ile, 2577 sayılı İdari Yargılama Usûlü Kanunu'nun 2'nci maddesinin l'inci fikrasında iptal davası, İdarî işlemler hakkında yetki, şekil, sebep, konu ve maksat yönlerinden biri ile hukuka aykırı olduklarından dolayı iptalleri için menfaatleri ihlâl edilenler tarafından açılan davalar olarak tanımlanmıştır.

2004 sayılı İcra ve İflas Kanunu'nun "Sıra cetveline itiraz ve neticeleri" başlıklı 235. maddesinde; sıra cetveline itiraz edenler, cetvelin ilanından itibaren onbeş gün içinde iflasa karar verilen yerdeki ticaret mahkemesine dava açmaya mecbur oldukları hükmüne yer verilmiştir.

(…)

Tasarruf Mevduatı Sigorta Fonunun 5411 sayılı Bankacılık Kanunu uyarınca sıra cetveli oluşturabileceği, alacak kaydederek borçlu namına tahsil olunan her türlü geliri bu sıra cetveline göre dağıtmaya yetkili olduğu tabii ise de, uyuşmazlık konusu olayda TMSF'nin 5411 sayılı Kanundan kaynaklanan herhangi bir işleminin bulunmadığı, herhangi bir sıra cetveli oluşturmadığı gibi alacak kayıt talebinin reddine ilişkin de herhangi bir işlem tesis etmediği, Müflis Asya Katılım Bankasının iflas ve tasfiye işlemlerinin İcra ve İflas Kanunu uyarınca yürütüldüğü, yine, 17.11.2017 tarih ve 2017/289 sayılı Fon Kurulu kararı ile isimleri belirlenen iflas idare memuru adaylarının İstanbul 1.İflas Müdürlüğüne gönderildiği ve anılan İflas Müdürlüğü tarafından İstanbul 15. İcra Hukuk Hakimliğine sunularak yargı mercii tarafından iflas memurlarının belirlendiği, İflas İdaresi memurlarının yetki ve görevlerini İflas Müdürlüğü adına yürüttükleri, dolayısıyla dava konusu işlemin tesis edildiği tarihte yürürlükte olan ve yukarıda açıklanan mevzuat gereği iflas dairesince sıra cetveline dair verilen kararlara karşı tebliğ tarihinden itibaren onbeş gün içinde karar verilen yerdeki ticaret mahkemesine itiraz olunabileceği de açıkça belirtildiğinden, davacı tarafından Müflis Asya Katılım Bankası nezdinde bulunduğu ileri sürülen kamu alacağının öncelikli olduğu vurgulanarak 194.165,49-TL'lik talebinin reddine ilişkin İflas İdaresi kararının iptali istemiyle açılan davanın görüm ve çözümünün yukarıda aktarılan mevzuat hükümleri uyarınca adli yargı mercilerine ait olduğu sonucuna varılmıştır.

Açıklanan nedenlerle, uyuşmazlığın görüm ve çözümü adli yargı merciilerinin görev alanına girdiği sonucuna varıldığından, 2247 sayılı Uyuşmazlık Mahkemesi'nin Kuruluş ve İşleyişi Hakkında Kanunun 15. ve 19. maddeleri uyarınca görevli yargı yerinin belirlenmesi için ilk görevsizlik kararını veren İstanbul 15. Asliye Ticaret Mahkemesi'nin E:2018/605 esasına kayıtlı dava dosyası da temin edilerek dosyanın Uyuşmazlık Mahkemesine gönderilmesine ve dosya incelemesinin bu konuda Uyuşmazlık Mahkemesince karar verilinceye kadar ertelenmesine …" karar vermiştir.

İNCELEME VE GEREKÇE:

Uyuşmazlık Mahkemesi Hukuk Bölümü'nün, Burhan ÜSTÜN'ün Başkanlığında, Üyeler: Şükrü BOZER, Birol SONER, Suna TÜRE, Aydemir TUNÇ, Nurdane TOPUZ ve Ahmet ARSLAN'ın katılımlarıyla yapılan 28.9.2020 günlü toplantısında:

I-İLK İNCELEME: Dosya üzerinde 2247 sayılı Yasa'nın 27. maddesi uyarınca yapılan incelemeye göre; İdare Mahkemesince, 2247 sayılı Yasa'nın 19. maddesine göre başvuruda bulunulmuş olduğu, idari yargı dosyasının Mahkemece, ekinde adli yargı dosyası ile birlikte Uyuşmazlık Mahkemesi'ne gönderildiği ve usule ilişkin herhangi bir noksanlık bulunmadığı anlaşıldığından görev uyuşmazlığının esasının incelenmesine oy birliği ile karar verildi.

II-ESASIN İNCELENMESİ: Raportör-Hakim Taşkın ÇELİK'in, davanın çözümünde adli yargının görevli olduğu yolundaki raporu ile dosyadaki belgeler okunduktan; ilgili Başsavcılarca görevlendirilen Yargıtay Cumhuriyet Savcısı Halil İbrahim ÇİFTÇİ ile Danıştay Savcısı Yakup BAL'ın davada adli yargının görevli olduğu yolundaki sözlü açıklamaları da dinlendikten sonra GEREĞİ GÖRÜŞÜLÜP DÜŞÜNÜLDÜ:

Dava, davacı İdarenin, Müflis Asya Katılım Bankası nezdinde bulunduğu ileri sürülen 194.165,49 TL kamu alacağının iflas masasına kaydı için yaptığı başvurunun, Müflis Asya Katılım Bankası A.Ş. İflas İdaresi tarafından reddedildiğinden bahisle; alacağın iflas masasına kaydına ve kabulüne karar verilmesi istemiyle açılmıştır.

Olayda; Asya Katılım Bankası A.Ş.'nin, BDDK'nın ve TMSF Fon Kurulu'nun 29/05/2015 tarihli kararları doğrultusunda TMSF'ye devredildiği; 22/07/2016 tarihli BDDK kararı ile 5411 sayılı Bankacılık Kanunu'nun 107. maddesi uyarınca faaliyet izninin kaldırıldığı, kararın 23/07/2016 tarihli Resmi Gazetede yayınlandığı; Fon Kurulu'nun 22/12/2016 tarihli kararı ile 5411 sayılı Yasanın 106/3 maddesi uyarınca Bankanın doğrudan iflasının mahkemeden talep edilmesine karar verildiği; İstanbul 1. Asliye Ticaret Mahkemesinde açılan davada Mahkemece 16/11/2017 gün ve E: 2017/41, K:2017/942 sayı ile, 5411 sayılı Yasanın 106. maddesi uyarınca Asya Katılım Bankası A.Ş.'nin iflasına karar verildiği anlaşılmıştır.

5411 sayılı Bankacılık Kanununun "Faaliyet izninin kaldırılması veya Fona devir" başlıklı 71. maddesinde, "Denetlemeler sonucunda bir bankayla ilgili olarak;

a) Bu Kanunun 70 inci maddesi kapsamında alınması istenen tedbirlerin Kurul tarafından verilen süre içerisinde ya da her halükârda en geç oniki ay içinde kısmen ya da tamamen alınmaması ya da bu tedbirleri kısmen veya tamamen almış olmasına rağmen, malî bünyesinin güçlendirilmesine imkân bulunmadığı veya bu tedbirler alınmış olsa dahi malî bünyesinin güçlendirilemeyeceğinin tespit edilmesi,

b) Faaliyetine devamının mevduat ve katılım fonu sahiplerinin hakları ve malî sistemin güven ve istikrarı bakımından tehlike arz ettiğinin ortaya çıkması,

c) Yükümlülüklerini vadesinde yerine getiremediğinin tespit edilmesi,

d) Yükümlülüklerinin toplam değerinin varlıklarının toplam değerini aşması,

e) Hâkim ortaklarının veya yöneticilerinin, banka kaynaklarını, bankanın emin bir şekilde çalışmasını tehlikeye düşürecek biçimde doğrudan veya dolaylı veya dolanlı olarak kendi lehlerine kullanması veya dolanlı olarak kaynak kullandırması ve bankayı bu suretle zarara uğratması,

Hâllerinden bir veya birkaçının varlığı durumunda Kurul, en az beş üyesinin aynı yöndeki oyuyla alınan kararla bankanın faaliyet iznini kaldırmaya ya da kredi kuruluşunun temettü hariç ortaklık hakları ile yönetim ve denetimini, zararın mevcut ortakların sermayesinden indirilmesi kaydıyla kısmen veya tamamen devri, satışı veya birleştirilmesi amacıyla Fona devretmeye yetkilidir.

Faaliyet izni kaldırılan kredi kuruluşları bu Kanunda yer alan hükümlere göre, kalkınma ve yatırım bankaları ise genel hükümlere göre tasfiye edilir.

Bu madde kapsamında alınan Kurul kararları Resmî Gazete'de yayımlanır. Yayım tarihi ilgililer bakımından tebliğ tarihi olarak kabul edilir." hükmü;

Aynı Kanunun "Faaliyet izninin kaldırılması" başlıklı 106. maddesinin 5. fikrasında "Yönetim ve denetimi Fona intikal eden banka hakkında iflas kararı verilmesi hâlinde Fon, iflas masasına 2004 sayılı İcra ve İflas Kanununun 206 ncı maddesinde yer alan üçüncü sıradaki tüm imtiyazlı alacaklılardan önce, ancak Devletin ve sosyal güvenlik kuruluşlarının 6183 sayılı Kanun kapsamındaki alacaklarından sonra gelmek üzere imtiyazlı alacaklı sıfatıyla iştirak eder. Fon, bu Kanunun uygulanması ile sınırlı olmak üzere 2004 sayılı İcra ve İflas Kanununun 166 ncı, 218 inci, 219 uncu, 223 üncü, 234 üncü, 236 ncı, 249 uncu, 251 inci ve 254 üncü maddelerindeki yetki ve görevler hariç olmak üzere iflas dairesi, alacaklılar toplantısı ve iflas idaresi görev ve yetkilerine sahip olarak bankayı tasfiye eder." hükmü;

Kanunun "Fona devredilen bankalar ile ilgili hükümler" başlıklı 107.maddesinde; "Fon, bu Kanunun 71 inci maddesi hükümlerine göre ortaklarının temettü hariç ortaklık hakları ile yönetim ve denetimi kendisine devredilen bankalarla ilgili yetkilerini maliyet etkinliğini sağlama ve malî sistemin güven ve istikrarını koruma ilkeleri doğrultusunda kullanır.

Fon, bu Kanunun 71 inci maddesi hükümlerine göre ortaklarının temettü hariç ortaklık hakları ile yönetim ve denetimi kendisine devredilen bankanın faaliyetlerini Fon Kurulunca belirlenecek süre ile geçici olarak durdurmaya ve/veya devir tarihi itibarıyla düzenlenecek bilançosunu esas almak suretiyle;

a) Uygun göreceği aktiflerini, teşkilatını ve aksine talebi olmayan personeli ile devir tarihi itibarıyla mevduat bankaları bakımından mevduat toplamları en yüksek beş bankaca uygulanan faiz oranları ortalamasını, katılım bankaları bakımından katılım fonu toplamları en yüksek üç bankaca uygulanan getiri oranları ortalamasını geçmemek üzere işlemiş faiz ve getirileri ile birlikte sigortaya tâbi tasarruf mevduatı ve katılım fonlarını ve pasifte yer alan karşılık kalemlerini, kurulacak bir bankaya ya da mevcut bankalardan istekli olanlara devretmeye ve aktif ve pasifi kısmen veya tamamen devredilen bankanın faaliyet izninin kaldırılmasını Kuruldan istemeye,

b) Hisselerine sahip olmak kaydıyla ve sigorta kapsamındaki mevduat ve katılım fonu tutarını aşmamak koşuluyla malî yardım sağlamaya ve kendisine intikal eden hisseleri temsil eden sermayeye karşılık gelen zararları devralmaya,

c) Devralınacak zararlar sonucunda hisselerinin tamamına sahip olunamaması hâlinde, zararın ödenmiş sermaye tutarından düşülmesi suretiyle hesaplanacak sermaye esas alınmak üzere bulunacak hisse bedelinin Fon Kurulunca belirlenecek süre içinde banka hissedarlarına ödenmesi karşılığında hisselerini devralmaya,

d) Faaliyet izninin kaldırılmasını Kuruldan istemeye,

Yetkilidir.

Devralınan zararlara istinaden yapılacak ödemelerin karşılığını temsil eden hisseler, üzerindeki her türlü hak ve takyidattan arî olarak Fona intikal eder.

Hakkında bu maddenin ikinci fikrasının (a) bendi hükümleri uygulanan bankanın devredilen aktiflerinin toplamının devredilen pasiflerinin toplamını karşılamaması hâlinde aradaki fark sigorta kapsamındaki mevduat ve katılım fonu tutarını aşmamak kaydıyla Fon tarafından ödenir. Bu halde ve hakkında bu maddenin ikinci fikrasının (a) bendi hükümleri uygulanan bankanın faaliyet izninin kaldırılması durumunda bu Kanunun 106 ncı maddesinin ikinci ve 109 uncu maddesinin üçüncü fikraları uygulanmaz. Bu Kanunun 106 ncı maddesine göre iflas masaları kurulması hâlinde, Fon ödediği tutar kadar iflas masasına 2004 sayılı İcra ve İflas Kanununun 206 ncı maddesinde yer alan üçüncü sırasındaki tüm imtiyazlı alacaklılardan önce, ancak Devletin ve sosyal güvenlik kuruluşlarının 6183 sayılı Kanun kapsamındaki alacaklarından sonra gelmek üzere imtiyazlı alacaklı sıfatıyla iştirak eder.

Fon, hisselerinin çoğunluğu veya tamamı kendisine intikal eden bankanın;

a) Gerektiğinde malî ve teknik yardım da sağlamak suretiyle, varlık ve yükümlülüklerini kısmen veya tamamen, mevcut bankalardan istekli olanlara ya da kurulacak bir bankaya devretmeye veya bankayı istekli olan başka bir bankayla birleştirmeye,

b) Fon Kurulunca gerekli görülen hallerle sınırlı olmak üzere, malî bünyenin güçlendirilmesi ve yeniden yapılandırılması için gerektiğinde;

1) Sermayesini artırmaya,

2) Zorunlu karşılık ve umumi disponibilite yükümlülüklerinden kaynaklanan cezaî faizlerini kaldırmaya,

3) İştirak, gayrimenkul ve diğer aktiflerini satın almaya veya bunları teminat olarak alıp karşılığında avans vermeye,

4) Likidite ihtiyacını gidermek üzere mevduat koymaya,

5) Alacaklarını veya zararlarını devralmaya,

6) Varlık ve yükümlülükleri ile ilgili her türlü işlemi yapmaya ve nakde tahvilini sağlamaya,

c) Sahip olduğu aktifleri iskonto uygulayarak veya sair suretlerle üçüncü kişilere satmaya ve gerekli göreceği her türlü tedbiri almaya,

d) Hisselerini bu Kanunun 7 ve 8 inci maddelerindeki hükümlere istinaden Kuruldan izin alınmak kaydıyla ve Fon Kurulu tarafından belirlenecek usûl ve esaslar dahilinde üçüncü kişilere devretmeye,

Yetkilidir.

Bu madde hükümlerine göre yapılan devir işlemlerinde alacaklı ve borçluların rızası aranmaz.

71 inci madde kapsamında temettü hariç ortaklık hakları ile yönetim ve denetimi kendisine devredilen bankaların, malî bünyelerinin güçlendirilmesi, yeniden yapılandırılması, devri, birleştirilmesi ve satışı ile ilgili süreç devrin yapıldığı tarihten itibaren en geç dokuz aylık bir süre içerisinde tamamlanır. Fon Kurulu kararı ile bu süre üç ayı geçmemek üzere uzatılabilir. Bu süre içinde devir, birleşme veya satışın tamamlanamamış olması hâlinde Fonun talebi üzerine Kurul bankanın faaliyet iznini kaldırır." hükmü;

Kanun'un "Sıra cetveline itiraz ve neticeleri" başlıklı 132. maddesinin 9. fikrasında "Bu Kanunun 107 nci maddesi uyarınca devralınan alacaklar nedeniyle Fona borçlu olanların iflası hâlinde 2004 sayılı İcra ve İflas Kanununun 221 inci maddesindeki iflas bürosu Fon temsilcisinin katılımıyla teşekkül eder. 2004 sayılı İcra ve İflas Kanununun 223 üncü maddesindeki iflas idaresinin, Fonun talep etmesi hâlinde üyelerinden en az biri, Fonun göstereceği iki kat aday arasından icra tetkik mercii tarafından seçilir. Fon, alacağının tahsili bakımından gerekli görürse iflas idaresinin en az iki üyesinin önereceği iki katı aday arasından seçilmesini talep etmeye yetkilidir. Bu durumda, icra tetkik mercii iflas idaresinin asgarî iki üyesini Fonun önereceği adaylar arasından seçer. Fon bir üye seçtirmişse icra tetkik mercii diğer bir üyeyi alacak tutarı itibarıyla çoğunlukta olanların göstereceği iki aday arasından, bir üyeyi de alacaklı sayısı itibarıyla çoğunlukta olanların göstereceği adaylar arasından seçer. Fon iki üye seçtirmişse, diğer bir üye icra tetkik mercii tarafından alacaklı sayısı itibarıyla çoğunlukta olanların göstereceği iki aday arasından seçilir." " hükmü;

Faaliyet İzni Kaldırılan Bankalardaki Sigortalı Mevduat ve Sigortalı Katılım Fonunun Ödenmesi ile Bu Bankaların İflas ve Tasfiyesine İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik'in 13. maddesinin 1. fikrasında "Ödenen sigortalı mevduat ve sigortalı katılım fonu için, Hukuk İşleri Daire Başkanlığının görüşü de alınarak Tasfiye Dairesi Başkanlığının önerisi ile banka hakkında doğrudan doğruya iflas talebinde bulunulmasına Fon Kurulu tarafından karar verilir." hükmü yer almaktadır.

5411 sayılı Kanun ile yürürlükten kaldırılan 4389 sayılı Bankalar Kanunu'nun 16. maddesinin 4. fikrasında ise "İflas kararı alınması halinde Fon, iflas masasına imtiyazlı alacaklı sıfatıyla iştirak eder ve bu Kanunun uygulanması ile sınırlı olmak üzere 2004 sayılı İcra ve İflas Kanununda yazılı iflas dairesi ve alacaklılar toplantısı ile iflas idaresi görev ve yetkilerine de sahip olarak bankayı anılan Kanun hükümleri çerçevesinde tasfiye eder." hükmü yer almıştır.

Görüldüğü üzere, mülga 4389 sayılı Kanun'da; iflas kararı alınması halinde Fon'un bu Kanunun uygulanması ile sınırlı olarak İcra İflas Kanunu'nda yazılı iflas dairesi ve alacaklılar toplantısı ile iflas idaresi görev ve yetkilerine de sahip olarak bankayı anılan Kanun hükümleri çerçevesinde tasfiye edeceği belirtilmişken, 5411 sayılı Kanun'da bu yetkinin kapsamı daraltılarak İcra ve İflas Kanununun 166., 218., 219., 223., 234., 236., 249., 251. ve 254. maddelerindeki yetki ve görevler hariç olmak üzere iflas dairesinin, alacaklılar toplantısı ve iflas idaresi görev ve yetkilerine sahip olarak bankayı tasfiye edebileceği belirtilmiştir.

Öte yandan, 2004 sayılı İcra ve İflas Kanunu'nun "İflas masası" başlıklı 184. maddesinde; "İflas açıldığı zamanda müflisin haczi kabil bütün malları hangi yerde bulunursa bulunsun bir masa teşkil eder ve alacakların ödenmesine tahsis olunur. İflasın kapanmasına kadar müflisin uhdesine geçen mallar masaya girer.

Müflis namına gelen mektuplar iflas idaresi tarafından açılır ve sair mevrudelerin de masaya gönderilmesi posta idaresine bildirilir."hükmüne;

2004 sayılı Kanunun "İflas idaresi ve iflas dairesinin vazifeleri" başlıklı 223. maddesinde, "(Değişik: 6/6/1985-3222/26 md.)

İflas idaresi üç kişiden oluşur. Toplanan alacaklıların yapacağı seçimde, bu sayının iki katı, bu konuda yeterli bilgi ve tecrübeye sahip kişi aday gösterilir. Bu adaylardan dört adedi alacak tutarına göre ekseriyeti teşkil edenlerce, iki adedi ise alacaklılar sayısı itibariyle ekseriyeti teşkil edenlerce seçilir ve icra mahkemesine bildirilir. İcra mahkemesi, iflas idaresini teşkil edecek üç kişiden ikisini alacak ekseriyetine sahip olanların gösterdiği dört aday, birini ise alacaklı ekseriyetinin gösterdiği iki aday arasından seçer.

Tasfiye, iflas dairesince, yukarıdaki fikraya göre teşkil edilen iflas idaresine havale olunur.

(Değişik üçüncü fikra: 17/7/2003-4949/54 md.) İflâs idaresi toplantıları, idare memurlarının veya herhangi bir alacaklının gündem belirlemek suretiyle yapacağı talep üzerine iflâs dairesi müdürünün toplantı gününden en az yedi gün önce göndereceği çağrı üzerine yapılır. İflâs idaresi, kararlarını çoğunlukla alır; ancak toplantıya her üç iflâs idare memurunun da katılmaması hâlinde iflâs dairesi müdürü iflâs idaresinin görevini yüklenir ve iflâs idaresi adına tek başına karar alır. Toplantıya iflâs idaresi memurlarından birinin veya ikisinin iştiraki hâlinde iflâs dairesi müdürü de bu toplantıya katılır. Karar alınamaması hâlinde iflâs dairesi müdürünün oyu doğrultusunda işlem yapılır. İflâs masasına alacaklı olarak müracaat eden alacaklılar, tebligata elverişli adres göstermek ve Adalet Bakanlığınca çıkarılacak tarifede gösterilecek yazı ve tebliğ masrafları için avans vermek suretiyle iflâs idaresince alınacak kararların kendilerine tebliğini isteyebilirler. Bu muameleyi yaptırmış alacaklılar hakkında iflâs idare memurunun kararlarına karşı kanun yolları kendilerine tebliğ tarihinden itibaren işlemeye başlar.

İflas idaresine, Adalet Bakanlığınca hazırlanan ve iki yılda bir yenilenen ücret tarifesine göre ücret ödenir.

İflas idaresi iflas dairesinin murakabesi altındadır. Bu halde iflas dairesi aşağıdaki görevleri yerine getirir:

1. Alacaklılar toplantısının kararlarına, alacaklıların menfaatine uygun görmediği bütün tedbirlere ve idarece kabul edilen alacaklar ile istihkak iddialarının kabulüne dair olan kararlardan kanuna ve hadiseye uygun görmediklerine yedi gün içinde icra mahkemesine müracaatla itiraz etmek.

2. İflası idare edenlerin ücretleriyle masrafları da dahil olmak üzere hesap pusulalarını icra mahkemesinin tasdikine arz etmek."hükmüne;

2004 sayılı Kanun'un "İflas idaresinin vazifesi" başlıklı 226. maddesinin 1. fikrasında, "Masanın kanuni mümessili iflas idaresidir. İdare masanın menfaatlerini gözetmek ve tasfiyeyi yapmakla mükelleftir."hükmüne;

2004 sayılı Kanunu'nun "İflas idaresinin vazife ve mes'uliyeti" başlıklı 227. maddesinde, "(Değişik: 6/6/1985-3222/28 md.)

8 inci maddenin bir ve ikinci fikraları ve 9,11,16 ve 359 uncu maddelerin icra dairelerine ait hükümleri iflas idaresi hakkında da uygulanır. (Ek cümle: 28/2/2018-7101/9 md.) İflâs idaresi, iflâs masasına kabul edilen alacaklılara, talepleri hâlinde iflâs tasfiyesinin seyri ile müteakip işlemlerin planı ve takvimi hakkında bilgi vermekle yükümlüdür.

(Ek ikinci fikra: 9/11/1988-3494/46 md.; Mülga: 2/3/2005-5311/28 md.)

İcra mahkemesi, iflas idaresi üzerinde gözetim yetkisine sahip olup gerektiğinde iflas idaresini teşkil edenlerin görevine son verebilir. İcra mahkemesi, görevine son verilen veya istifa edenin yerine, önceki adaylar arasından 223 üncü maddedeki esaslar dairesinde yenisini seçer.

İflas idaresini teşkil edenler kusurlarından ileri gelen zarardan sorumludurlar. Bu davalara adliye mahkemelerinde bakılır.

İflas idaresini teşkil edenler Türk Ceza Kanununun uygulanmasında memur sayılırlar."hükmüne;

2004 sayılı Kanunun "Alacaklılar sıra cetvelinin müddet ve şekli" başlıklı 232. maddesinde, "– (Değişik: 28/2/2018-7101/10 md.)

Alacakların kaydı için muayyen müracaat müddeti geçtikten sonra ve iflâs idaresinin seçilmesinden itibaren en geç iki ay içinde iflâs idaresi tarafından 206 ncı ve 207 nci maddelerde yazılı hükümlere göre alacaklıların sırasını gösteren bir cetvel yapılır ve iflâs dairesine bırakılır. Zorunlu hâllerde iki ayın hitamından önce iflâs idaresinin icra mahkemesine başvurması hâlinde icra mahkemesi bir defaya mahsus olmak üzere bu süreyi en çok iki ay daha uzatabilir. Süresi içinde sıra cetvelinin verilmemesi hâlinde iflâs dairesinin durumu icra mahkemesine intikal ettirmesi üzerine iflâs idaresi üyelerinin vazifesine son verilir ve sebketmiş hizmetleri için kendilerine bir ücret tahakkuk ettirilmez. Mahkeme ayrıca bu üyelerin bir yıldan az olmamak ve üç yılı geçmemek kaydıyla herhangi bir iflâs idaresinde görev almalarını yasaklayabilir, bu karar kesindir."hükmüne;

2004 sayılı Kanunun "Alacaklılar sıra cetveli, ilan ve ihbar" başlıklı 234. maddesinde, (Değişik birinci fikra: 6/6/1985-3222/29 md.) İflas idaresi sıra cetvelini iflas dairesine verir ve alacaklıları 166 ncı maddenin 2 nci fikrasındaki usule göre ilan yoluyla haberdar eder.

İddialarının tamamı veya bir kısmı reddedilen yahut iddia ettikleri sıraya kabul edilmiyen alacaklılara doğrudan doğruya haber verilir." hükmüne;

2004 sayılı Kanunu'nun "Sıra cetveline itiraz ve neticeleri" başlıklı 235. maddesinde, "(Değişik: 9/11/1988-3494/49 md.) Sıra cetveline itiraz edenler, cetvelin ilanından itibaren onbeş gün içinde iflasa karar verilen yerdeki ticaret mahkemesine dava açmaya mecburdurlar. 223 üncü maddenin üçüncü fikrası hükmü mahfuzdur. Bu davaya bakan mahkeme, davacının isteği halinde ikinci alacaklılar toplantısına katılıp katılmaması ve ne nisbette katılması gerektiği konusunda 302 nci maddenin altıncı fikrasına kıyasen onbeş gün zarfında karar verir.

İtiraz eden, talebinin haksız olarak ret veya tenzil edildiğini iddia ederse dava masaya karşı açılır. Muteriz başkasının kabul edilen alacağına veya ona verilen sıraya itiraz ediyorsa davasını o alacaklı aleyhine açar.

Bir alacağın terkini hakkında açılan dava kazanılırsa, bu alacağa tahsis edilen hisse dava masrafları da dahil olduğu halde sıraya bakılmaksızın alacağı nisbetinde itiraz edene verilir ve artanı da diğer alacaklılara sıra cetveline göre dağıtılır. Dava basit yargılama usulü ile görülür.

Ancak, itiraz alacağın esas veya miktarına taallük etmeyip yalnız sıraya dair ise şikayet yoliyle icra mahkemesine arz olunur."hükmüne yer verilmiştir.

Somut olayda, Asya Katılım Bankası A.Ş.'nin, BDDK'nın kararı ile 5411 sayılı Kanun uyarınca Fona devredildiği, İstanbul 1. Asliye Ticaret Mahkemesi'nin 16.11.2017 tarihli kararı ile 5411 sayılı Kanun uyarınca anılan Bankanın iflasına karar verildiği, Müflis Asya Katılım Bankası A.Ş. İflas İdaresi'nin 2004 sayılı Kanun gereği üç kişiden oluştuğu ve üyelerinin, gösterilen adaylar arasından icra tetkik merciince seçildiği anlaşılmış olup; açılan davada, müflis Bankanın 5411 sayılı Kanun uyarınca Fon'a devredilmesi, bu Kanunun 106. maddesinin 5. fikrasında Fon'un yetki ve görevlerine getirilen sınırlamalar, 2004 sayılı Kanunun 235. maddesinin 1. fikrasının sıra cetveline itiraz ile ilgili davaların iflasa karar verilen yerdeki ticaret mahkemesine açılacağına dair hükmü ve üyeleri, gösterilen adaylar arasından icra tetkik merciince seçilen müflis bankanın iflas idaresinin dava konusu işleminin idare hukuku kapsamında "idari işlem" olarak nitelendirilemeyeceği hususları bir arada değerlendirildiğinde; davanın görüm ve çözümünde adli yargı yerinin görevli olduğu sonucuna varılmıştır.

Açıklanan nedenlerle, İstanbul 5. İdare Mahkemesi'nin başvurusunun kabulü ile İstanbul 1. Asliye Ticaret Mahkemesinin 25.2.2019 gün ve E:2018/982, K:2019/158 sayılı görevsizlik kararının kaldırılması gerekmiştir.

S O N U Ç: Davanın çözümünde ADLİ YARGININ görevli olduğuna, bu nedenle İstanbul 5.İdare Mahkemesi'nin BAŞVURUSUNUN KABULÜ ile İstanbul 1. Asliye Ticaret Mahkemesinin 25.2.2019 gün ve E:2018/982, K:2019/158 sayılı GÖREVSİZLİK KARARININ KALDIRILMASINA, 28.9.2020 gününde OY BİRLİĞİ İLE KESİN OLARAK karar verildi.

Başkan	Üye	Üye	Üye
Burhan	Şükrü	Birol	Suna
ÜSTÜN	BOZER	SONER	TÜRE

Üye	Üye	Üye
Aydemir	Nurdane	Ahmet
TUNÇ	TOPUZ	ARSLAN